

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Miczke (spr.)

Sędziowie: SSO Wojciech Hyżak

SSO Anna Kulczewska-Garcia

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2014 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **Gminy S.**

przy uczestnictwie **A. B.**

o wpis hipoteki przymusowej

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu

(...)

z dnia 25 października 2013 r., Dz. Kw. 19361/13 (KW nr (...))

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu Poznań - Stare Miasto w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

SSO W. Hyżak SSO M. Miczke SSO A. Kulczewska - Garcia

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Gmina S. we wniosku z 30 września 2013 r. domagał się wpisu w dziale IV księgi wieczystej KW nr (...) na udziale współwłaściciela - uczestnika postępowania A. B. hipoteki przymusowej do kwoty 2.076,30 zł z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego, tj. podatku od nieruchomości za lata 2008-2013. Jako podstawy wpisu przedłożył decyzje Burmistrza Miasta i Gminy S. w sprawie ustalenia łącznego zobowiązania pieniężnego: z 16 stycznia 2013 r., nr (...) i (...) ustalające zobowiązanie za 2013 r. na kwotę 264 zł i 321 zł; z 31 stycznia 2012 r. nr (...) i (...) ustalające zobowiązanie za 2012 r. na kwotę 258 zł i 314 zł; z 26 stycznia 2011 r., nr (...) i (...) na kwoty 163 zł i 163 zł; z 2 lutego 2010 r., nr (...) i (...) na kwoty 163 zł i 120 zł; z 6 lutego 2008 r., nr (...) na kwotę 96 zł oraz nakazy płatnicze w sprawie wymiaru podatku rolnego i podatku od nieruchomości za 2009 r. z 9 lutego 2009 r., nr (...) i (...) na kwoty 156 zł i 114 zł.

Postanowieniem z 25 października 2013 r., Dz. Kw. 19361/13 Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu oddalił wnioski o wpis hipoteki przymusowej w części ponad kwotę 1.819 zł oraz kosztami postępowania obciążył wnioskodawcę w zakresie przez niego poniesionym.

W motywach tego rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji wskazał, że z załączonych do wniosku dokumentów w postaci decyzji administracyjnych wynika zobowiązanie A. B. z tytułu podatku rolnego i od nieruchomości za lata

2008 i 2010-2013 w łącznej kwocie 1.819 zł. Decyzje te zostały doręczone dłużnikowi, co wynika załączonych potwierdzeń odbioru. Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, podstawą wpisu hipoteki przymusowej może być tymczasowe zarządzenie sądu, postanowienie prokuratora, na mocy przepisów szczególnych decyzja, chociażby decyzja nie była ostateczna, albo zarządzenie zabezpieczenia dokonane na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Art. 34 § 1 i 3 pkt 1 oraz art. 35 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stanowią, iż jednostce samorządu terytorialnego przysługuje hipoteka, także na udziale w nieruchomości dłużnika, na podstawie doręczonej decyzji, m.in. w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania. Powyższe przepisy statuują decyzję w nich opisaną jako podstawę wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości stanowiącej własność dłużnika wierzyciela na rzecz którego hipoteka ma zostać ustanowiona, jak również w sytuacji, gdy nieruchomość wchodzi w skład wspólności majątkowej małżeńskiej. Powołane przepisy są przepisami szczególnymi do art. 110 u.k.w.h.. zezwalającego na ograniczenie prawa własności nieruchomości poprzez jej obciążenie. Zatem stosowanie ich ograniczone jest do wskazanych w powołanych przepisach przypadkach i nie można stosować ich rozszerzająco. W Ordynacji podatkowej ustawodawca rozróżnił pojęcia decyzji i nakazu płatniczego, wskazując jako podstawę wpisu jedynie decyzję administracyjną o określonej treści. Dlatego też Sąd Rejonowy uznał, że działając zgodnie z treścią art. 626⁸ § 1 k.p.c. w granicach wniosku, jedynie załączone decyzje mogą zostać wskazane jako podstawy żądanego wpisu i w zakresie objętym treścią tych decyzji dokonał wpisu hipoteki do kwoty 1819 zł a odnośnie kwoty przewyższającej dokonany wpis Sąd pierwszej instancji uznał, iż brak jest podstaw uwzględnienia wniosku i na podstawie art. 626⁹ k.p.c. w tym zakresie wnioski oddalił.

Apelację od tego postanowienia złożył wnioskodawca, zaskarżając je w całości oraz wnosząc o jego zmianę przez wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej (...) na udziale współwłaściciela A. B. także do kwoty 270 zł z tytułu zaległości w łącznym zobowiązaniu pieniężnym ustalonym decyzjami (nakazami płatniczymi) z 9 lutego 2009 r. nr (...) i (...). Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że nakazy płatnicze (stanowiące podstawę żądania wpisu hipoteki przymusowej), wydane m.in. na podstawie art. 21 § 1 pkt 1 i art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa; art. 1, 3, 4 i 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym oraz art. 2-5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych nie stanowią decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego i tym samym nie mogą stanowić podstawy wpisu hipoteki przymusowej na podstawie art. 34 i 35 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Istota niniejszej sprawy sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy nakaz płatniczy określający łączne zobowiązanie pieniężne z tytułu podatku rolnego i podatku od nieruchomości jest decyzją administracyjną w rozumieniu art. 110 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 707 ze zm.), która może stanowić podstawę wpisu hipoteki przymusowej. Z art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1381) wynika, że „nakaz płatniczy” jest odmianą decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego, tj. decyzją wymiarową, o której mowa w art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.). Odmierna nazwa nie zmienia charakteru tej decyzji i wynika jedynie z jej specyfiki, która polega na ustaleniu w jednej decyzji wysokości zobowiązania pieniężnego z tytułu dwóch rodzajów podatków. Jak bowiem stanowi powołany art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku leśnego dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego pobieranego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego ustala organ podatkowy w jednej decyzji (nakazie płatniczym). Zarówno w doktrynie (por. L. Etel, Podatek rolny. Podatek leśny. Komentarz, LEX 2012, teza 1 komentarza do art. 6c), jak i orzecznictwie (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z 4 listopada 2010 r., I SA/Ke 427/10, LEX nr 748947) nie budzi wątpliwości, że nakaz płatniczy jest „normalną” decyzją wymiarową w rozumieniu art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej, w której można wymierzyć więcej niż jeden podatek. Oznacza to, że nakazy płatnicze

nr (...)z 9 lutego 2009 r. (k. 52-53) i nr (...)z 9 lutego 2009 r.(k. 54-55) co do zasady mogą stanowić podstawę wpisu hipoteki przymusowej w oparciu o art. 110 pkt 3 u.k.w.h. w zw. z art. 35 § 2 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej. Oddalenie a limie wniosku o wpis hipoteki przymusowej w części, w jakiej zobowiązanie wynikało z powyższych nakazów, było zatem wadliwe.

Sąd Rejonowy błędnie ocenił, że nakazy płatnicze z 9 lutego 2009 r. nr (...) i (...) nie mogą stanowić podstawy wpisu hipoteki przymusowej. W rezultacie oddalił wniosek o wpis hipoteki przymusowej w tej części, nie badając samej formy ani merytorycznej treści tych dokumentów, co oznacza, że nie rozpoznał istoty sprawy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał Sprawę pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy dokona analizy nakazów płatniczych i oceni, czy ich forma i treść uzasadnia dokonanie wpisu hipoteki przymusowej również co do kwoty 270 zł (156 zł z tytułu nakazu płatniczego nr (...) + 114 zł z tytułu nakazu płatniczego (...)).

SSO W. Hyżak SSO M. Miczke SSO A. Kulczewska - Garcia